

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Danske Folkedansere

Sy-vejledning til knæbukser med bred klap

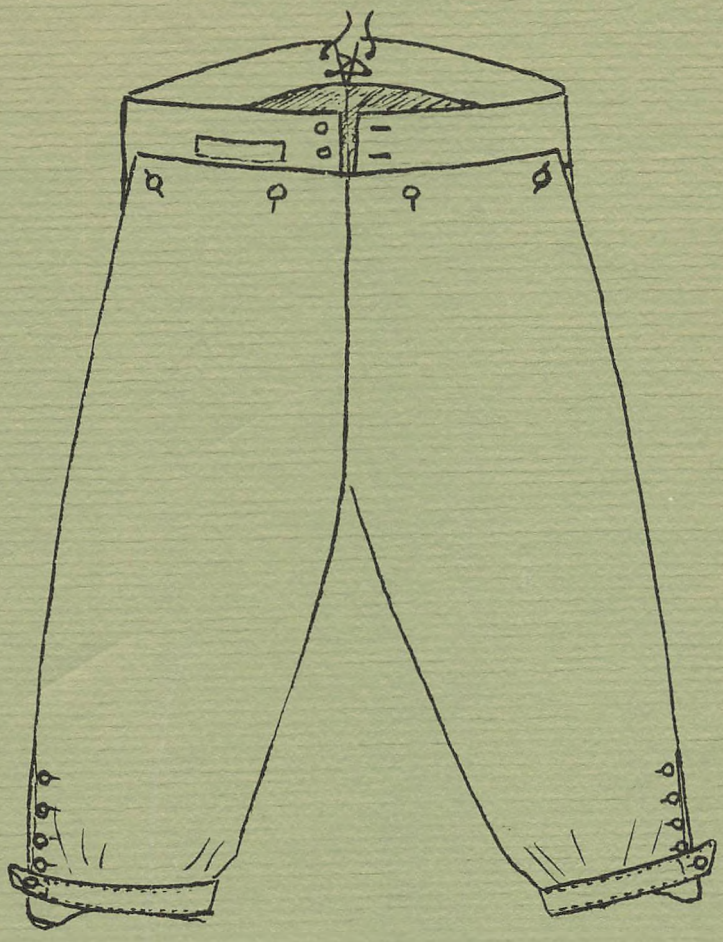

Udarbejdet for
DANSKE FOLKEDANSERE
af Agnes Jørgensen, Smedeforte 9, Smedeby, 6340 Kruså
og Agnethe Christensen, Hovedgaden 12, 3310 Ølsted
med tegninger af Hanne H. Madsen, Tønder

Billederne udlånt af Dansk Folkemuseum

Copyright
Agnes Jørgensen og Agnethe Christensen

Danske Folkedansere

FORORD

Da vi i en lang årrække har arbejdet med syning af knæbukser og tillige har udarbejdet en sy-vejledning til brug for andre, føler vi her, da bogen skal genoptrykkes, trang til at medgive de erfaringer og iagttagelser, vi har gjort, siden bogen blev udgivet for første gang.

Vi har i den mellemliggende tid undersøgt et bredt udsnit af knæbukser fra alle egne af landet, og er blevet mere og mere overbeviste om, at syteknikken på bukser fra samme tidsperiode ikke er meget forskellig fra egn til egn, men de forskelligheder, der findes, snarere skyldes skræddderens ufuldkommenhed eller et personligt ønske fra brugeren, end noget andet.

En anden ting, der også er blevet mere og mere tydeligt, jo flere bukser vi har målt op og konstrueret, er at de bukser, der ligger på museer og i private eje, virkelig er personlige klædningsstykker, og selv mindre målforskelle giver stor variation i udseendet.

Hvad det sytekniske angår, er vi i de forløbne år blevet klar over, at det er nødvendigt med en mere detaljeret sy-vejledning både i tekst og tegninger. Vi håber, at denne nye udgave kan tilfredsstille disse behov, så endnu flere kan få glæde af syningen.

Vi har i syteknikken medtaget forskellige variationer af isætning af lommer og påsætning af knærem, men vi mener, man kan vælge mellem disse variationer i forhold til sin egen formåen, da vi har fundet variationerne på samme egn.

Til sidst vil vi gerne takke National Museets tredje afdeling, Provinsmuseerne og ikke mindst Museerne i Flensborg, Gottorp, Altona og Åbenrå, der beredvilligt har stillet deres ting til rådighed for vore undersøgelser.

Agnes Jørgensen - Agnethe Christensen

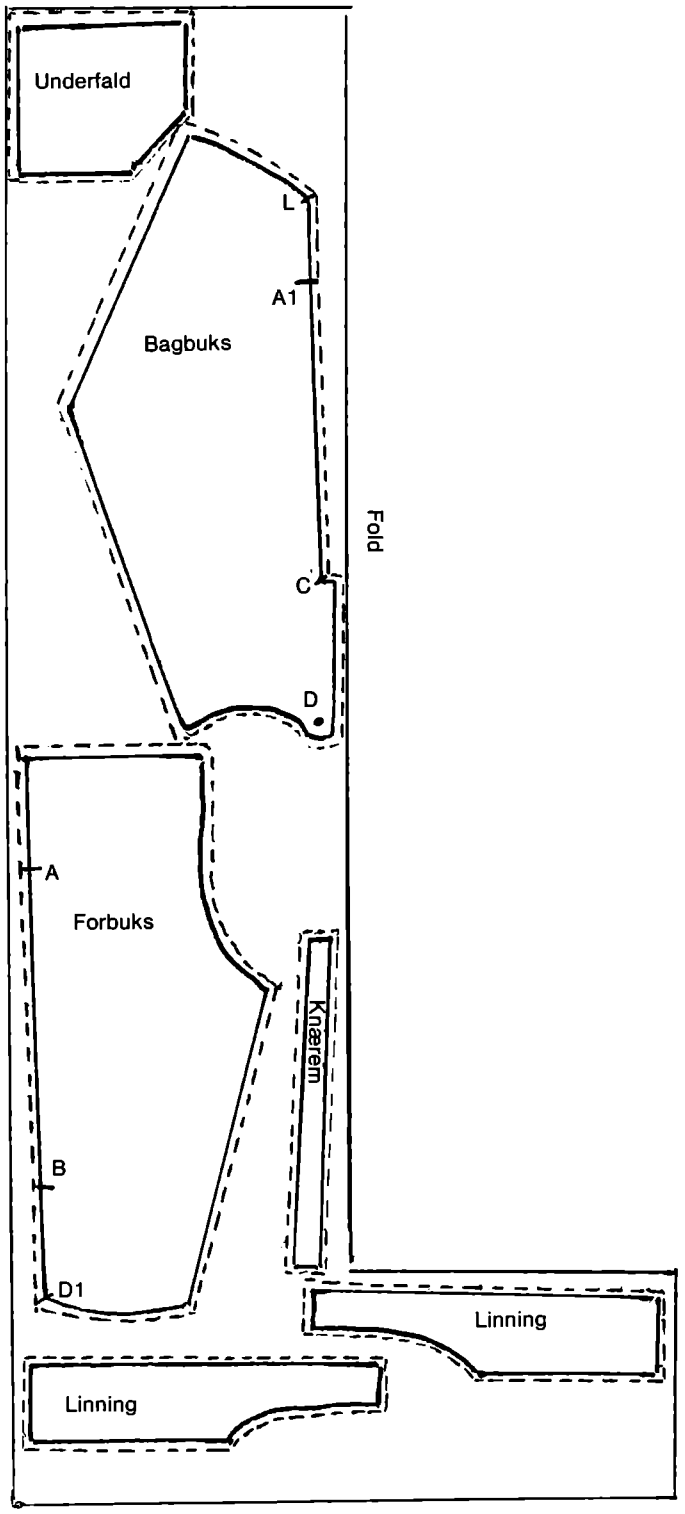

Fremgangsmåde ved syning af KNÆBUKSER.

1.
Mønsteret tilrettes efter personen.

2.
Der foretages en prøveklipning i foret, der ries sammen og prøves til.

3.
Forslag til mønsterpålægning i 90 cm bredt stof - tegning 1.
Stofforbrug ca. 2 m, afhænger af personens størrelse.

2

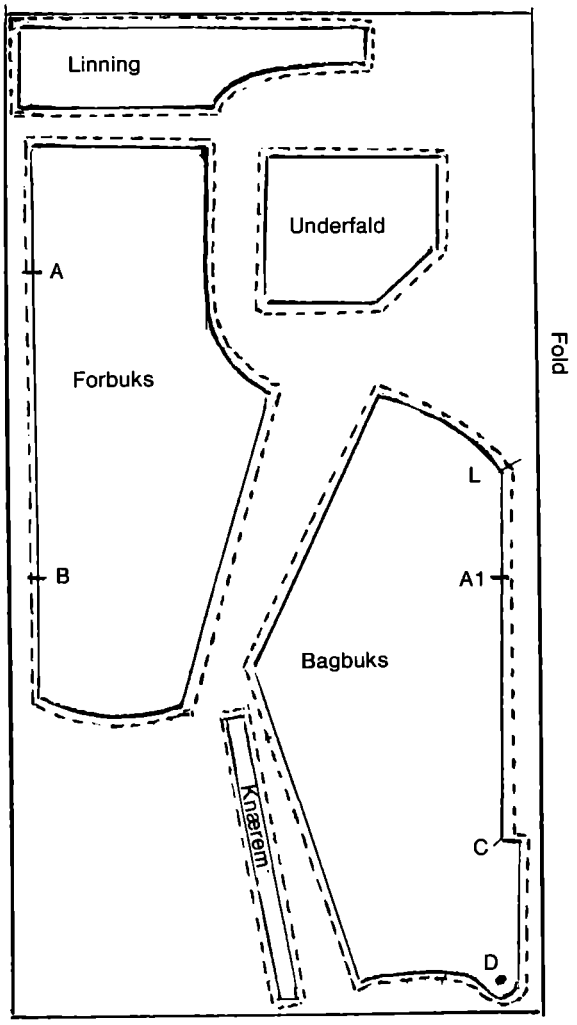

3

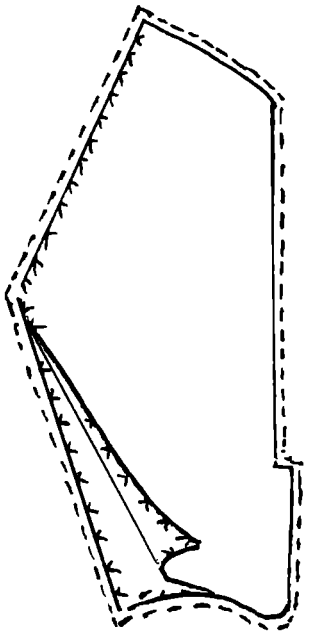

4.
Forslag til mønsterpålægning i 1,40 cm bredt stof - tegning 2.
Stofforbrug ca. 1,40 i længden, afhænger af personens størrelse.

5.
Stoffet lægges dobbelt ret mod ret.

6.
Mønsterdelene lægges på stoffet. Husk trådretning og luvretning i fløjl.

7.
Afmærkning af sømmerum.

8.
Der klippes.

9.
Inden mønstret fjernes, markeres sømmene, lommer, samlingspunkter og deslige med mærkerining - tegning 3.

10.
Mærkerining – ri med dobbelt tråd i begge lag stof med løkkesting.

11.
Der kastes rundt om alle delene, så kanterne ikke trevler.

4

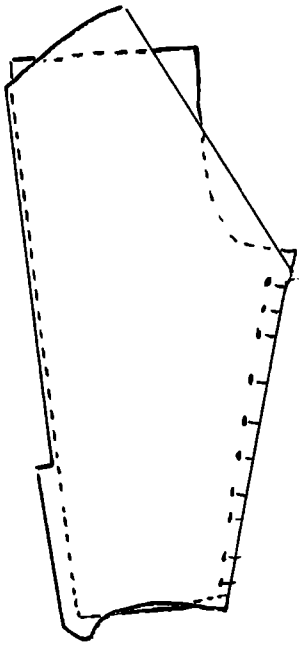

12.
Forstykke og bagstykke lægges ret mod ret, der fæstes med knappenåle foroven og forneden ved benets skridtsøm, derefter holdes vidden til resten af vejen.
Der ries, sømmes og presses - tegning 4.

13.
Foret syes sammen på samme måde.

5

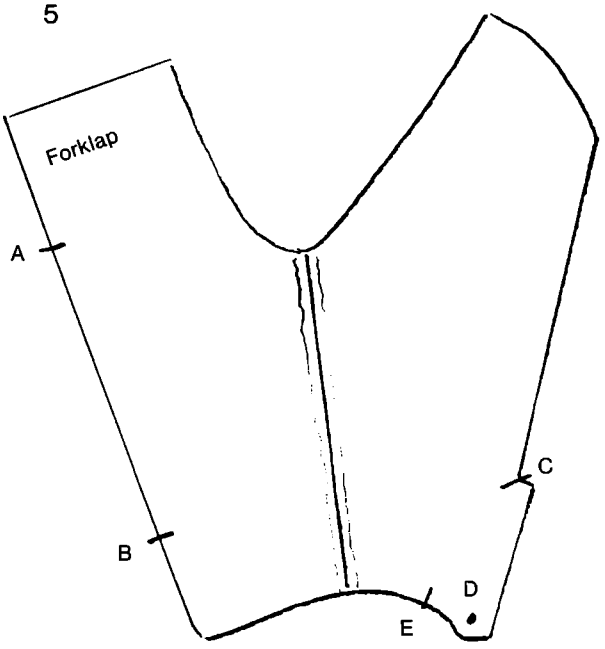

14.
Klip ind ved punkt C og E - tegning 5.

15.
Klip de nødvendige trekanter ud af rundingen. Klip slidsen af hjørnet F, bøj sømmerummet til vrangen og ri det fast - tegning 6.

16.
Klip ind til sømmen ved punkt B og G, bøj sømmerummet til vrangen og ri det fast - tegning 6 og 7.

17.
Foret ordnes på tilsvarende måde.

6

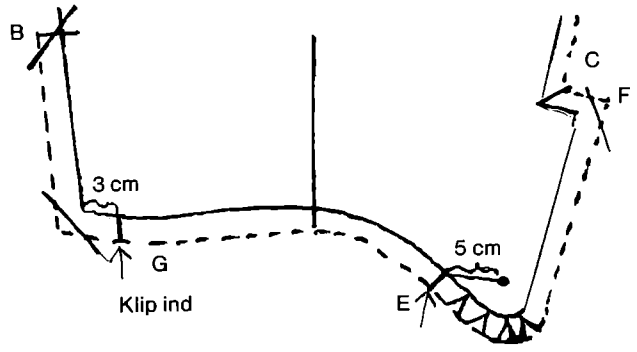

7

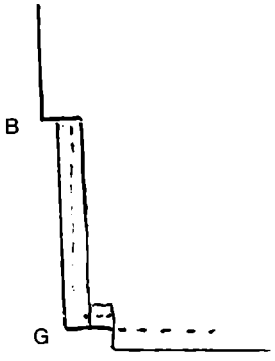

8

9

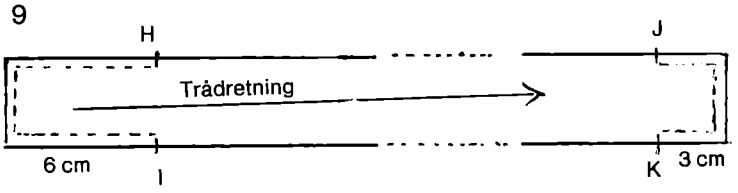

10

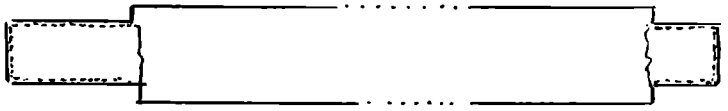

11

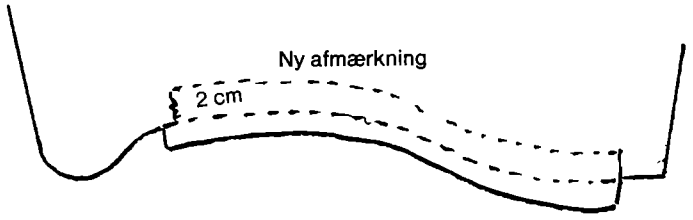

12

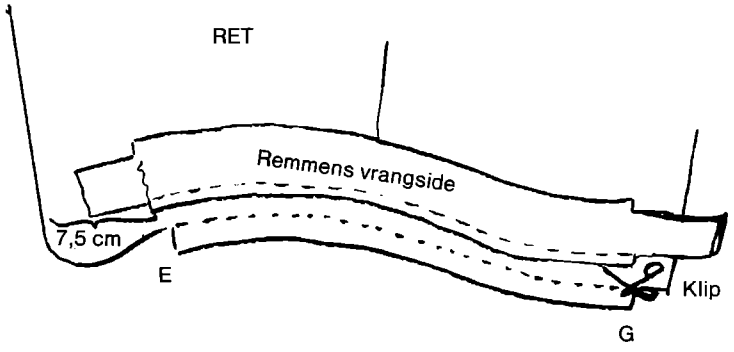

18.
Klip foer til enderne af knæremmen.
Et på 6 x 3 cm + sømmerum.
Et på 3 x 3 cm + sømmerum
til hver knærem.

19.
Klip ind ved punkterne H - I - J og K i sømmerummets bredde, bøj sømmerummet til vrangen og ri.

20.
Bøj sømmerummet på de små foerstykker til vrangen på de 3 sider, ri dem fast på knæremmen, som vist på tegning 10.

21.
Derefter stafferes de fast på knæremmen, så stingene går igennem til retten (kendes på retten).

22.
Bukserne lægges på bordet med retsiden opad. Fra søm-markeringen afmærkes 2 cm opad til ny afmærkning - tegning 11.

23.
Knæremmen fæstes med nåle langs den nye afmærkning. Den 3 cm lange ende på bagbuksen og den 6 cm lange ende på forbuksen. Man fæster først over punkterne E og G, derefter fordeles resten af vidden.

24.
Knæremmen syes fast med bagsting i sømmerummet (1/2 cm) presses.

25.
Sømmerummet forneden på buksebenet klippes af.

26.
Knæremmen presse ned og resten af sømmerummet bøjes til vrangen og ries.

8A

9A

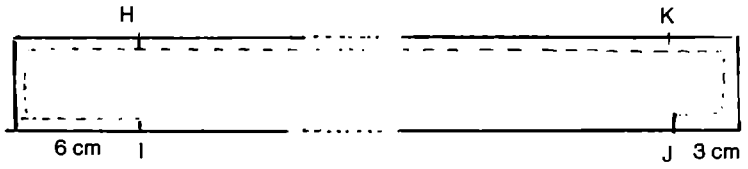

10A

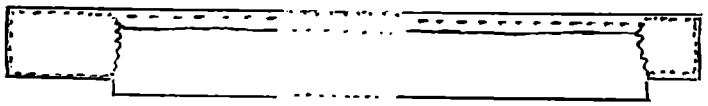

11A

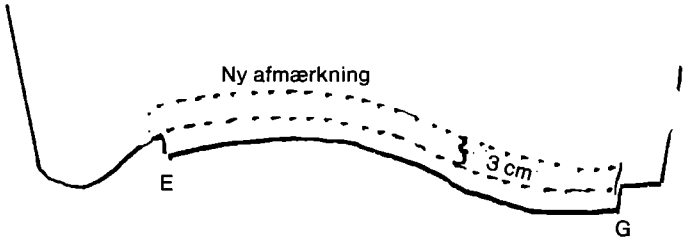

12A

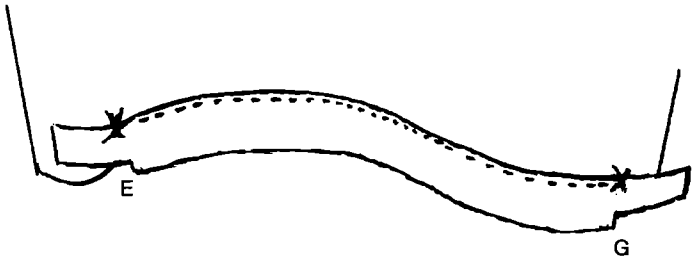

Knæremmen kan også påsættes således:

18 A.
De samme stykker små foer klippes.

19 A.
Knæremmens sømmerum bøjes til vrangen på de tre sider fra J - K - H og I, ries som vist på tegning 10 A.

20 A.
De små stykker foer ries på de tre sider, ri dem fast på knæremmen som vist på tegning 10 A.

21 A.
Foerstykkerne stafferes fast på knæremmen så stingene »kendes« på retten.

22 A.
Bukserne lægges på bordet med retsiden opad. Fra søm-afmærkningen ved buksebenet måles 3 cm op, og der laves en ny afmærkning.

23 A.
Knæremmens ombukkede kant fæstes ved den nye afmærkning over punkterne G og E, således at de 6 cm foer sidder ved punkt G og de 3 cm ved punkt E.

24 A.
Når knæremmen er fæstet i de to punkter, nåles den resten af vejen. Ries fast og sømmes med bagsting fra X til X.

Denne påsætning er mest brugt ved skindbukser.

Der fortsættes fra punkt 25.

13

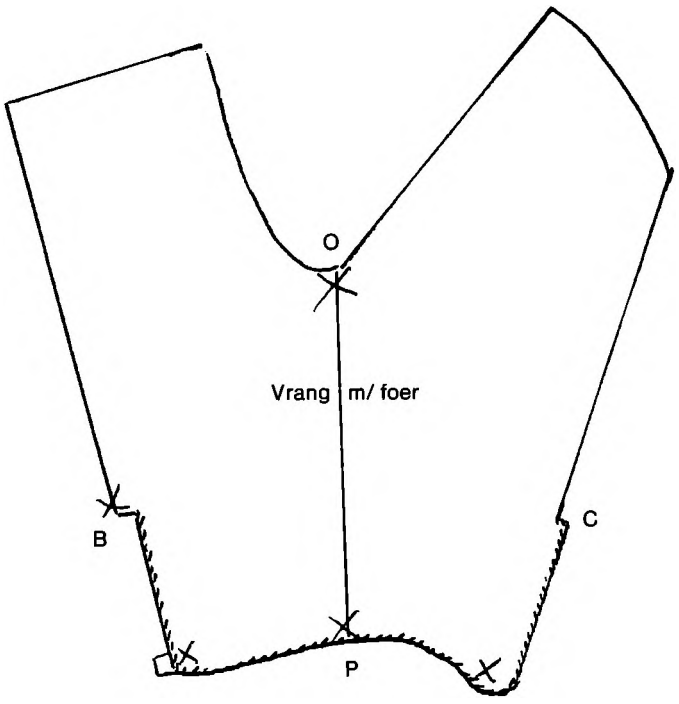

27.
Foer og stof lægges ammen, vrang mod vrang og søm mod søm. Ries sammen i skridtsømmen O–P, tegning 13.

28.
Forets sømmerum bøjes til vrangen fra punkt B til C, fæstes mod knæremmen, så buksens nederste kant er skjult - tegning 13.

29.
Foret stafferes nu til buksen og knæremmen hele vejen rundt fra punkt B til C - tegning 13.

30.
Der afmærkes til knaphuller ved at ri 1/2 cm fra kanten og 3 cm fra kanten (eller efter knappens størrelse) i hele knapstykkets længde. Derefter markeres knaphullerne med en ritråd på tværs. Se tegning 14.

14

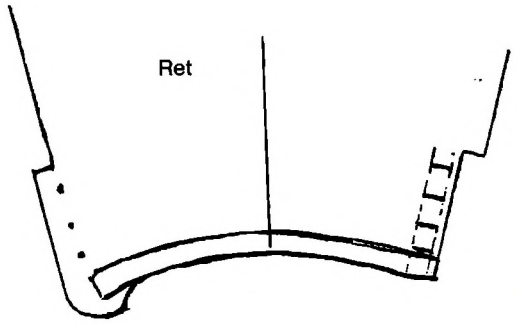

14A

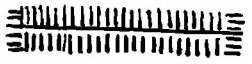

31.
Knaphullerne syes med knaphulsting - tegning 14 a.

15

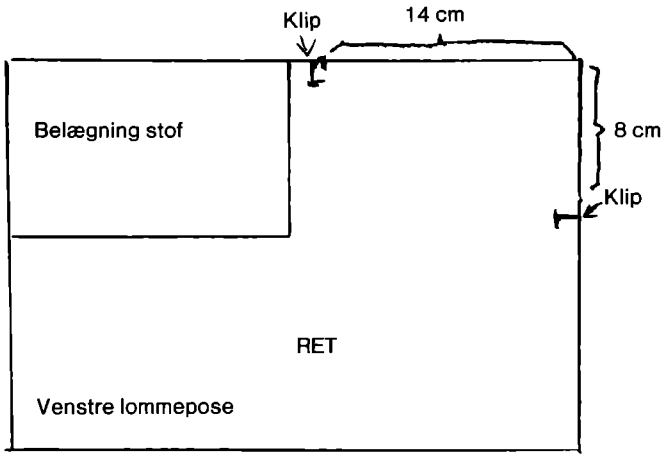

32.
Klip 2 lommeposer af foerstof ca. 30 x 20 cm. Klip belægning til lommen 9 x 14 cm af buksestoffet.

33.
Belægning lægges på lommeposen, til venstre lomme sættes den i venstre side foroven. Til højre side sættes den i højre side foroven. Ries og sømmes fast på lommeposen - tegning 15.

16

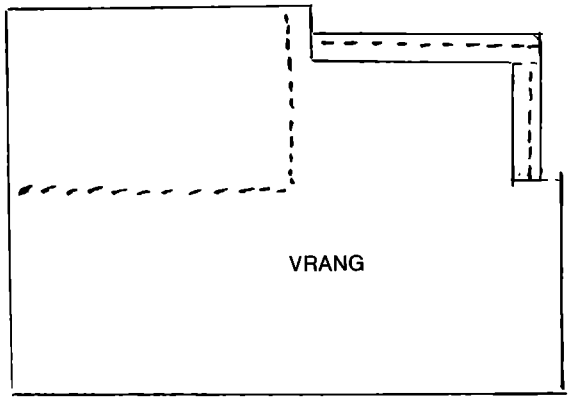

34.
I modsat side af lommeposen måles der 14 cm hen mod belægningen og 8 cm ned i siden, der klippes et hak og sømmerummet bøjes til vrangen og ries - tegning 16.

17

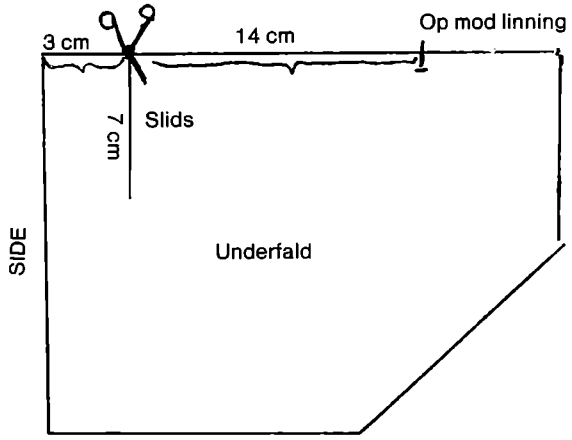

35.
Tag underfaldet (læg nøje mærke til hvad der er sideafmærkning, og hvad der er op mod linningen). Mål fra sidesømafmærkningen 3 cm ind på underfaldet. Klip en slids på ca. 7 cm fra linningen og ned - tegning 17.

36.
Mål fra slidsen 14 cm hen langs øverste kant. Klip et hak i sømmerummets bredde - tegning 17.

18

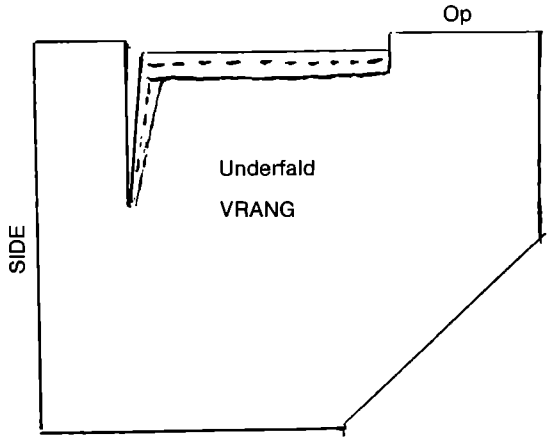

37.
Bøj sømmerummet til vrangen fra afmærkningen til bunden af slidsen (kun et smalt ombuk i slidsen) - tegning 18.

19

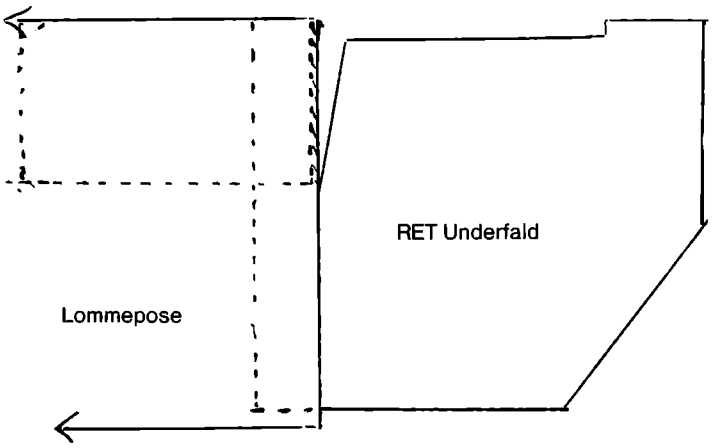

38.
Læg lommeposen med belægning mod slidsen, ret mod ret. Stik lommeposen fast ned langs slidsåbningen (meget lille sømmerum).

39.
Sømmen presses.

40.
Put lommeposen ind gennem slidsåbningen. Fold lommeposen sammen og fæst den ombøjede slidsåbning og lommeposen sammen vrang mod vrang.

20

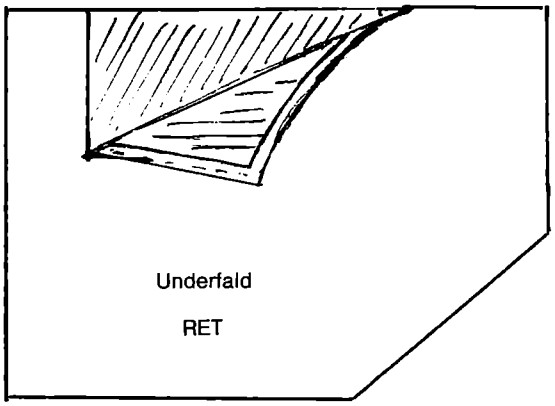

21

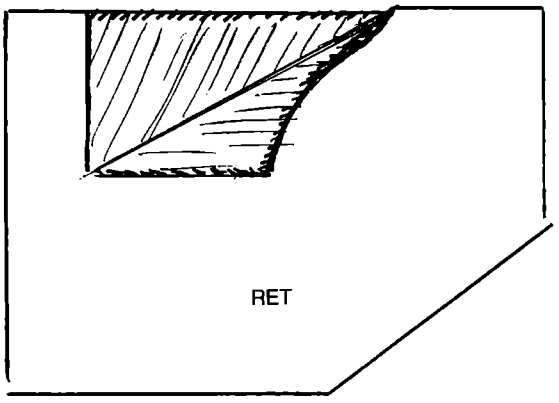

41.
Lommen stafferes fast i slidseåbningen i underfaldet og hen langs øverste kant - tegning 21.

22

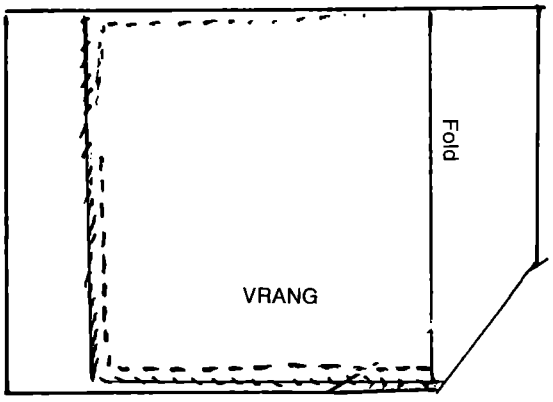

42.
Lommen lukkes med en søm forneden og i siden, idet lommens sømmerum bøjes op i lommen og kastes. 1 cm inde syes en bagstingssøm - tegning 22.

Se side 20.

23

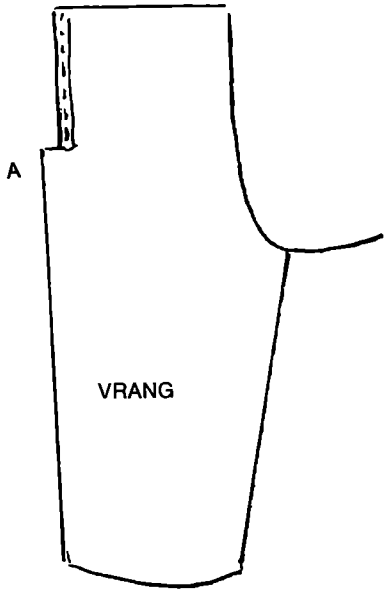

43.
Der klippes et hak i sømmerummet ved A. Sømmerummet bøjes til vrangen og ries - tegning 23.

24

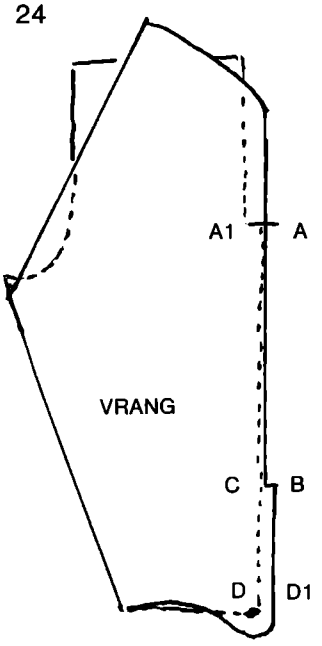

44.
For- og bagbuks samles i siden. Der fæstes med knappenåle ved punkt D–D1, C–B og A–A1 - tegning 24.

25

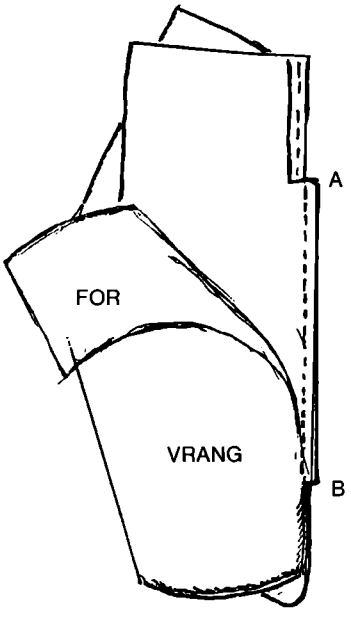

45.
Der ries og syes fra punkt B–A i yderstoffet, foret ligger stadig løst, kun fastsyet forneden på buksebenet - tegning 25.

26

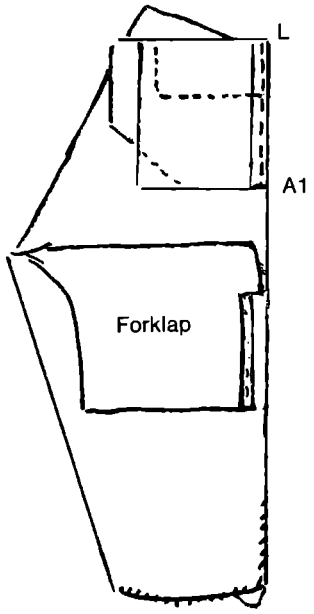

46.
Underfaldet fæstes på bagbuksen fra punkt L–A1. Ries og syes, pas på forklappen ikke kommer ind i sømmen - tegning 26.

27

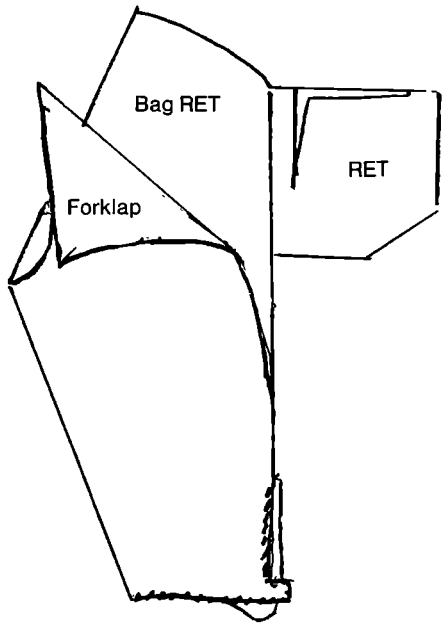

28

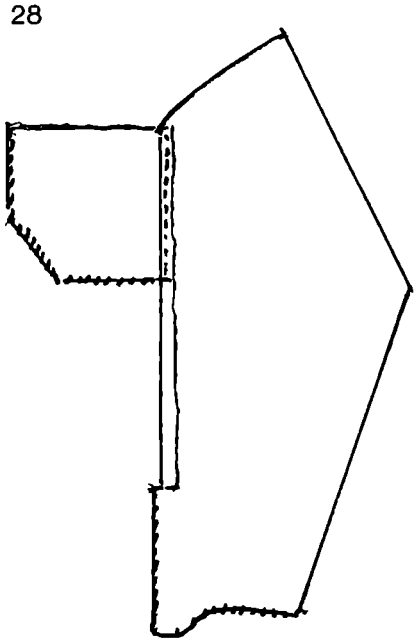

47.
Sømmerummet på underfaldets foer bøjes til vrang forneden og langs forkanten, ries og stafferes på underfaldet - tegning 28.

48.
Underfaldsforet ries fast på bagbuksens sømmerum - tegning 28.

29

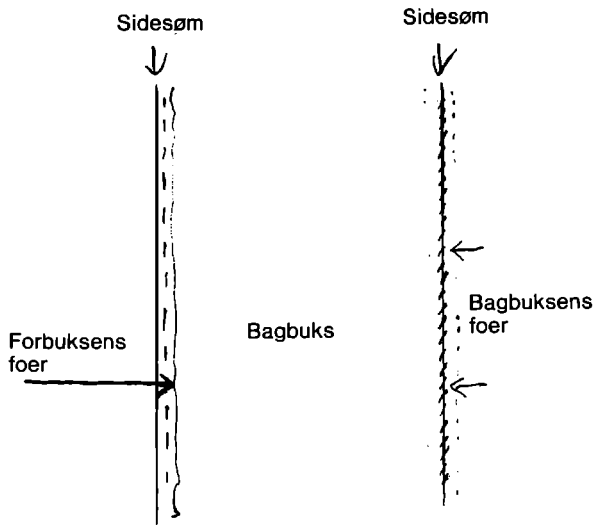

49.
Forbuksens foer ries fast på bagbuksens sømmerum langs siden. Husk at fæste i samme afmærkning som på yderbuksen - tegning 29 og 30.

50.
Bagbuksens foers sømmerum bøjes til vrangen og sømmes fast i sømmen på forbuksens foer. Se tegning 29.

30

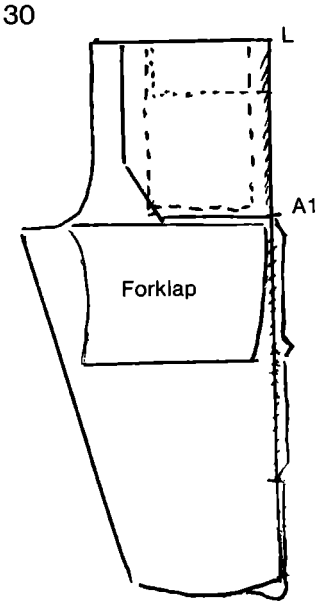

NB. Hvis der skal lille lomme på linningen, syes den inden linningen sættes på - se næste side.

31

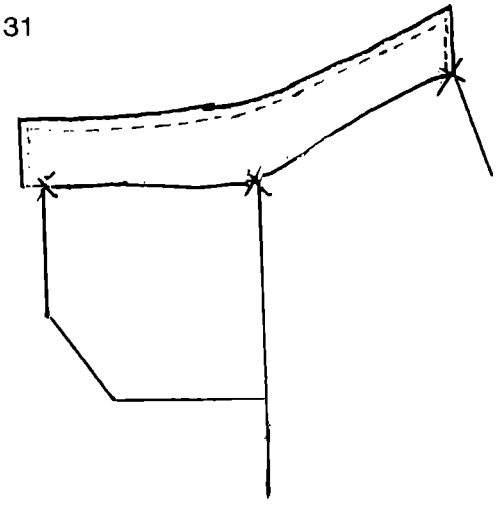

51.
Linningen fæstes på bukserne. Først ved bagsøm, sidesøm og foran på underfaldet. Ries fast og sømmes.

52.
Linningens sømmerum bøjes til vrangen og ries.

53.
Linningens foer ombøjes hele vejen rundt og ries og stafferes fast – fra slidsen bagi til foran.

32

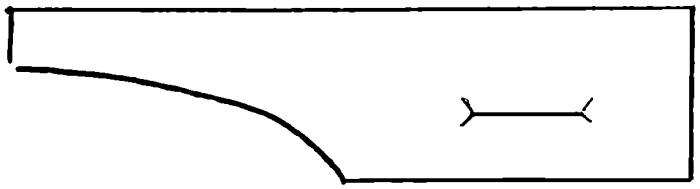

Lomme i linning.

54.
Der er tit en lomme i linningen. I reglen i linningens højre side. Den syes som stiklomme. Er anbragt som vist på tegningen eller i sømmen mellem linning og buks.

33

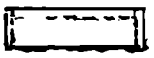

55.
Lommeklappens sømmerum bøjes til vrangen på de 3 sider, ries - tegning 33.

56.
Sømmerummet presses.

34

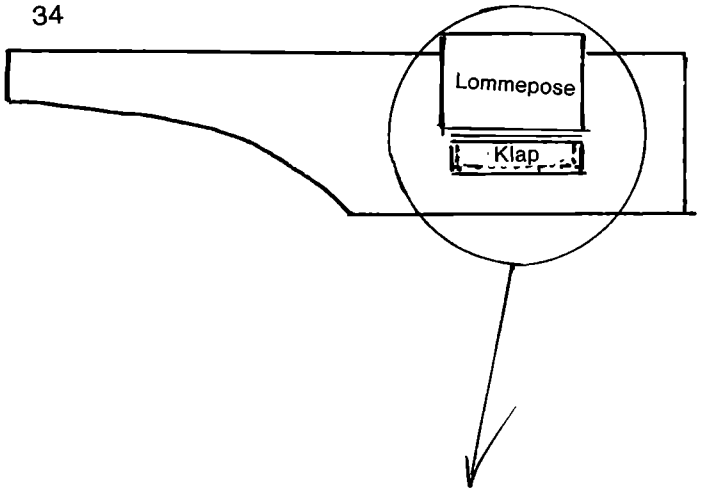

57.
Lommeklappen lægges mod markeringen ret mod ret på linningen - tegning 34.

58.
Lommeposen klippes i foerstof, ca. 2 cm bredere end klappen.

59.
Lommeposen lægges mod lommemarkering som vist på tegning 34.

35

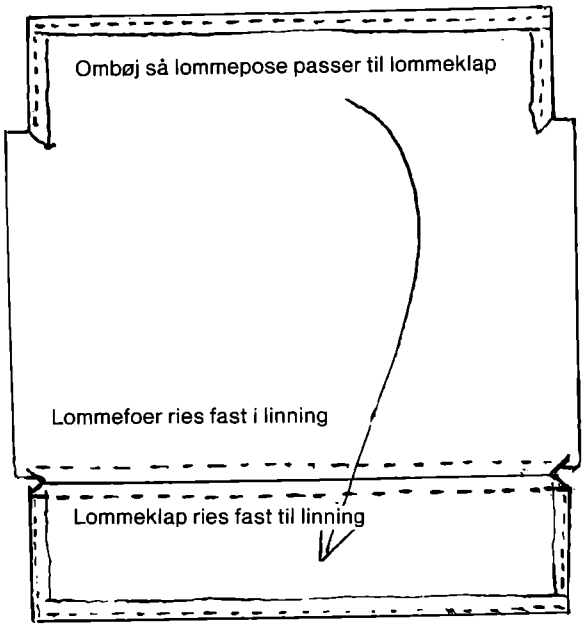

60.
Lommeposen og klappen syes fast 1/2 cm fra markering. Det er meget vigtigt at de to sømme er lige lange. Se tegning 35.

61.
Lommeposens øverste kant bøjes som vist på tegning 35. Den skal passe ned på lommeklappen og ries fast på denne.

36

Ligger på retsiden af linningen

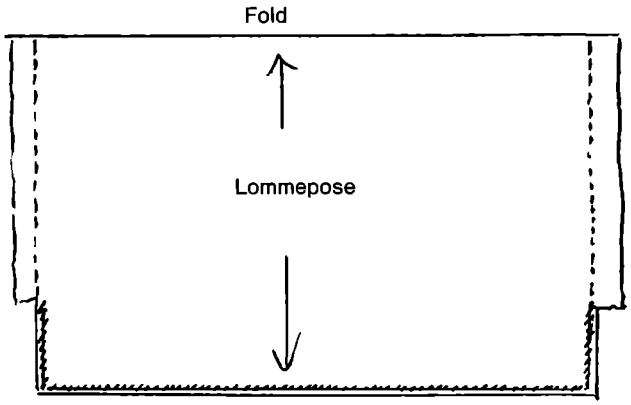

62.
Lommeposen foldes og lægges på klappen, stafferes fast - tegning 36.

37

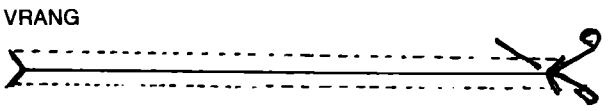

63.
Vend linningen til vrangen og klip lommeåbningen op – til 1/2 cm fra enden her klippes skråt ud til stikningen som vist på tegning 37.

64.
Vend linningen til ret – lommeposen vendes ned i lommeåbningen.

38

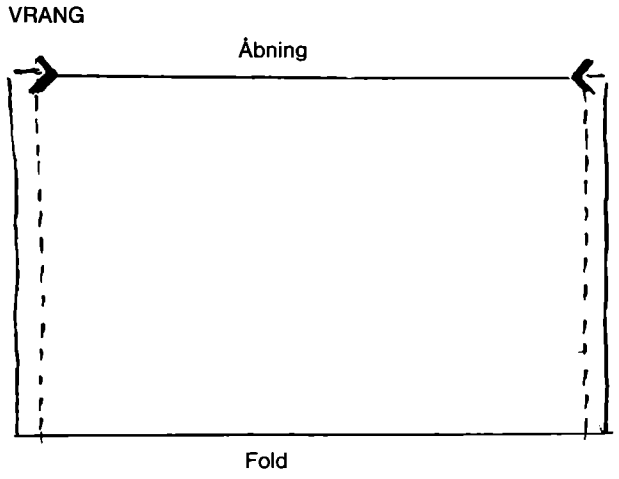

65.
Vend linningen til vrang – der syes for lommeposens sider, og der syes for enderne af lommemarkeringen for at forstærke disse - tegning 38.

39

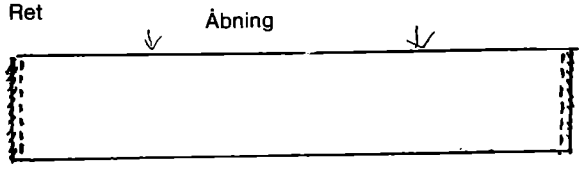

66.
Vend linningen til ret – lommeklappen stafferes fast i kanten, og der stikkes 1/2 cm inde med små sting - tegning 39.

40

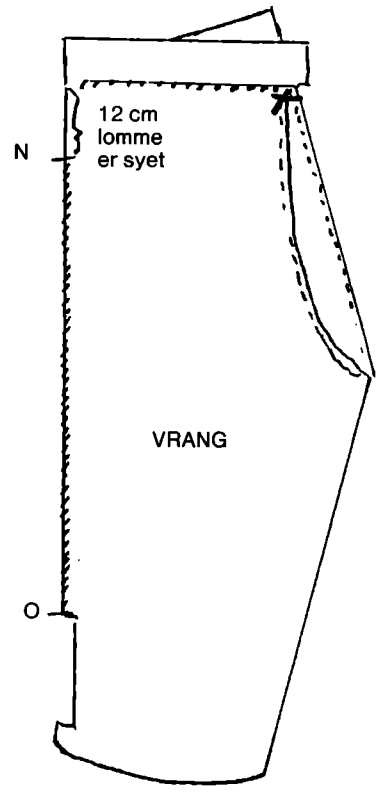

67.
De to bukseben vendes ind i hinanden ret mod ret, fæstes foran bagpå og ved bensøm.

68.
Der ries, sømmes og presses – se tegning 40.

69.
Den ene halvdel af foret ries fast på skridtsømmen, og den anden halvdel stafferes fast ovenpå.

70.
Bagbuksens foer ries fast i sømmerummet ved linningen.

41

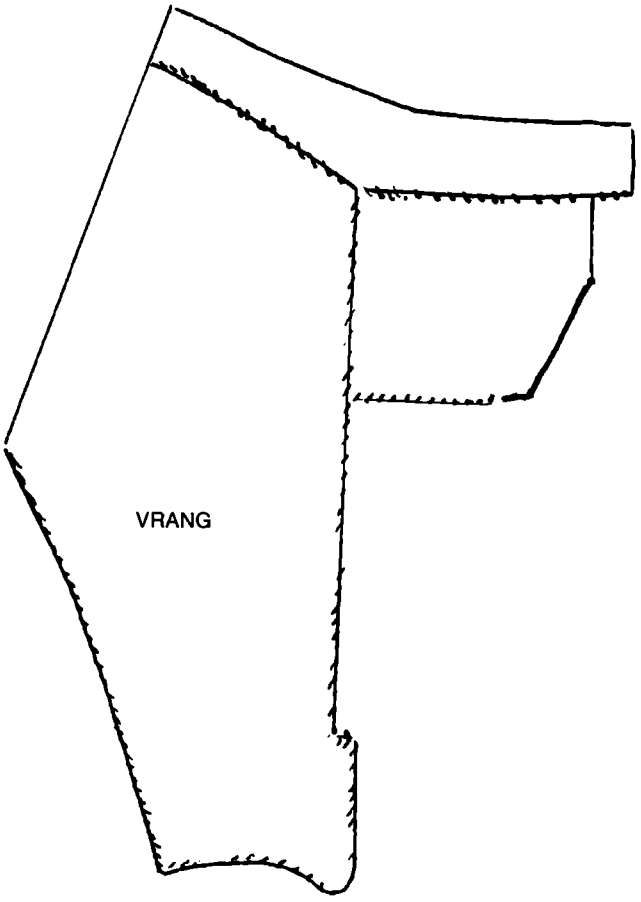

71.
Linningens foer stafferes fast på buksen i stikningen, så trevlerne er dækket.

42

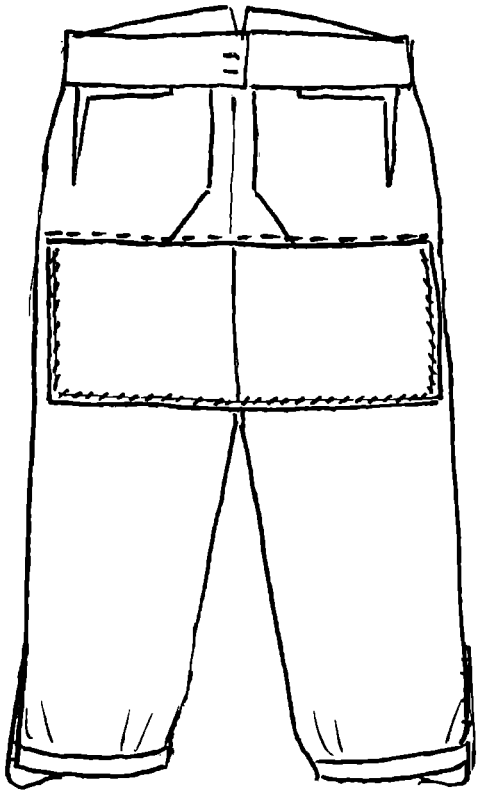

72.
Forklappens sømmerum bøjes til vrangen og ries.

73.
Foret til klappen bøjes tilsvarende.

74.
Foer og klap fæstes sammen og foret stafferes fast på klappen.

75.
Underfaldet syes fast på klappen, se tegning.

76.
Bukserne vendes til retten og der syes trenser ved klapåbningen i sidesømmen.

77.
Til slut syes der knapper og knaphuller i linningen og klappen, og der syes snørehuller bag i linningen.

Der kan være 4 knapper i klappen, men der kan også være tre eller fem.
Når der er 4 knapper vil afstanden være fordelt med en tredjedel til hver.
Er der tre knapper, vil der være en i hver side og en i midten.

43

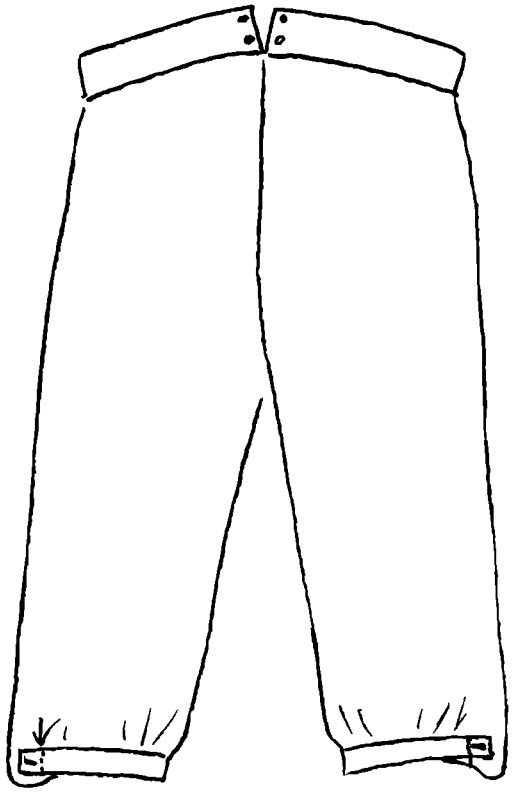

EFTERSKRIFT

Da vi påbegyndte denne bog, var det meningen blot, at revidere vor tidligere udgave, som var vort første forsøg inden for den branche. I mellemtiden havde vi skrevet en syvejledning til lange veste, hvor vi havde fået nogle nye erfaringer. Disse erfaringer ville vi bygge på i den reviderede udgave, så den fremtrådte i samme stil og snit som vestebogen.

Vi har også forsøgt at holde disse intentioner, så bogen udkommer med billeder af detaljer og tegninger af arbejdsprocessen, samt med snitmønstre i tre størrelser. Vi vil dog ikke undlade at gøre opmærksom på, at snittet til bukserne ikke passer alle de størrelser, I vil komme ud for. Det er derfor vort ønske, at brugeren inden syningen påbegyndes virkelig kontrollerer, at målene passer og at mønsteret iøvrigt passer til manden, da I ellers vil få brug for et andet snitmønster.

Ved konstruktion af buksemønster efter gamle normer, er det gået op for os, at snittet i bukserne forandrer sig temmelig meget ved målændringer, så bukserne umiddelbart ser helt anderledes ud. Disse målændringer kan ikke automatisk rettes efter moderne principper, da de tit kun indgår i udregningen, men da konstruktionen af mønsteret ikke er særlig svær, vil vi i et vist omfang kunne hjælpe folk.

Disse konstruktionserfaringer har også givet os et indblik i, hvor meget og hvordan mønstre ændrer sig ved at blive konstrueret med andre mål. Det har igen medført, at vi har fået et andet syn på de ting, der ligger på museerne. Idet forskellene i de ting vi finder ikke, som vi først antog, er forskelle fra egn til egn, men netop er forskelle i personernes udseende. Det betyder ikke, at der ikke har været variationer i de ting, vi har set, men at lighederne har været større end forskellene.

Vi har også udarbejdet et målskema, så vi har noget konkret at bygge vor viden på. Dette målskema finder vi dog ikke relevant at medtage i denne syvejledning, da det ikke har den største relation til syningen, men nærmere til tilskæringen af bukserne.

Vort helhedsindtryk ved opmålingen og beskrivelsen af bukserne, har vi forsøgt at gengive i denne bog. Vi vil dog gerne pointere, at det er kun een af de former, vi har set, men efter vort skøn den mest anvendelige, og den har vi mødt de fleste steder. Nogle af bukserne har haft lidt mere vidde bagtil end mønsteret angiver, men det drejer sig højst om 1 cm.

Vi kunne naturligvis fortælle meget mere om bukser, men da det ikke er en beskrivelse, men en syvejledning, vil det føre for vidt at komme ind på det her.

I tvivlstilfælde bedes folk henvende sig til os, så vi kan besvare spørgsmålene eller få dem undersøgt, så de kan besvares.

De fleste af billederne i bogen er lavet af Kruså Ungdomsskoles fotohold: Villi, Svend og Kent efter genstande fra Åbenrå Museum.

Vi takker alle for velvillig assistance.

Agnethe Christensen - Agnes Jørgensen

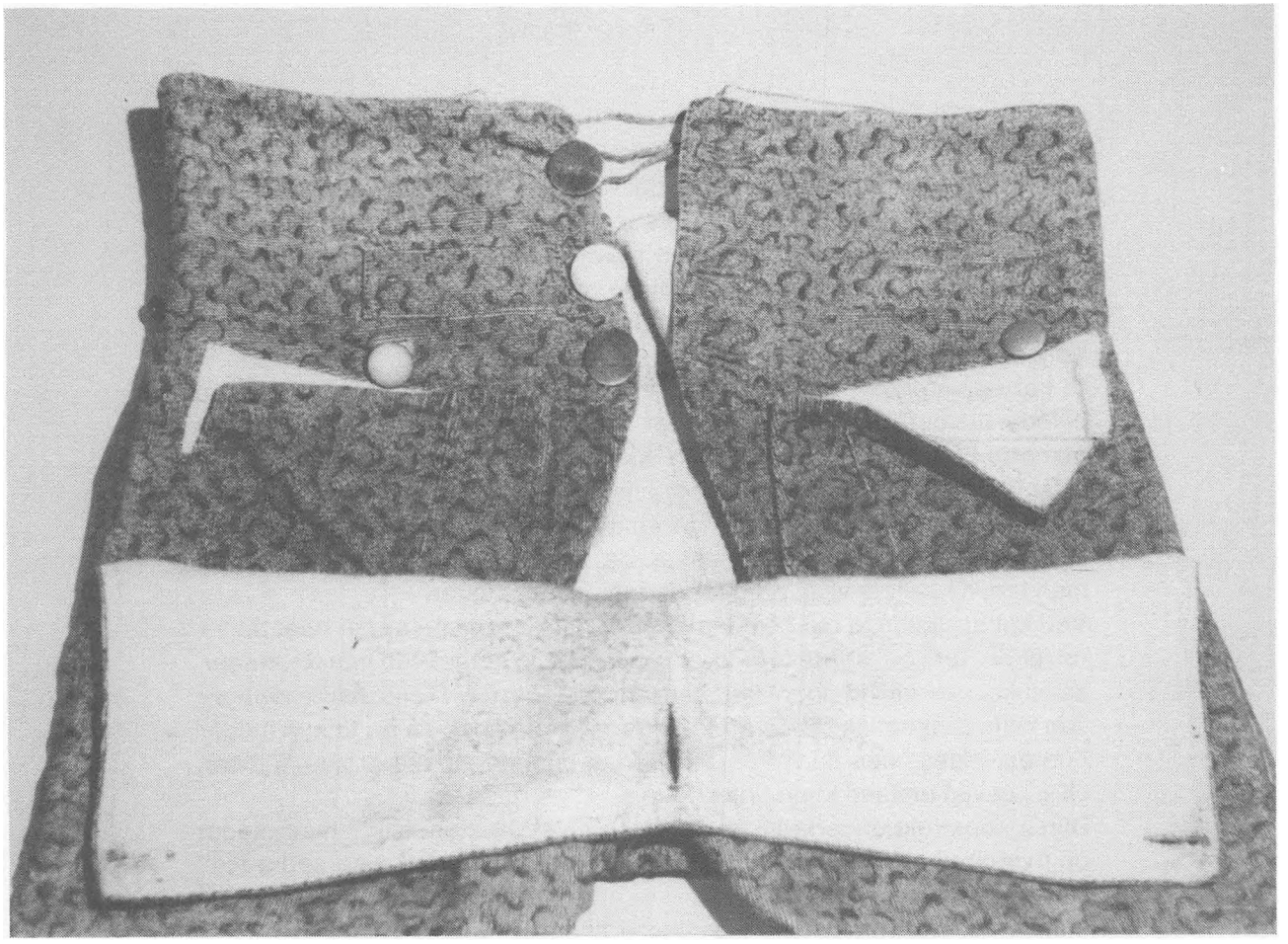

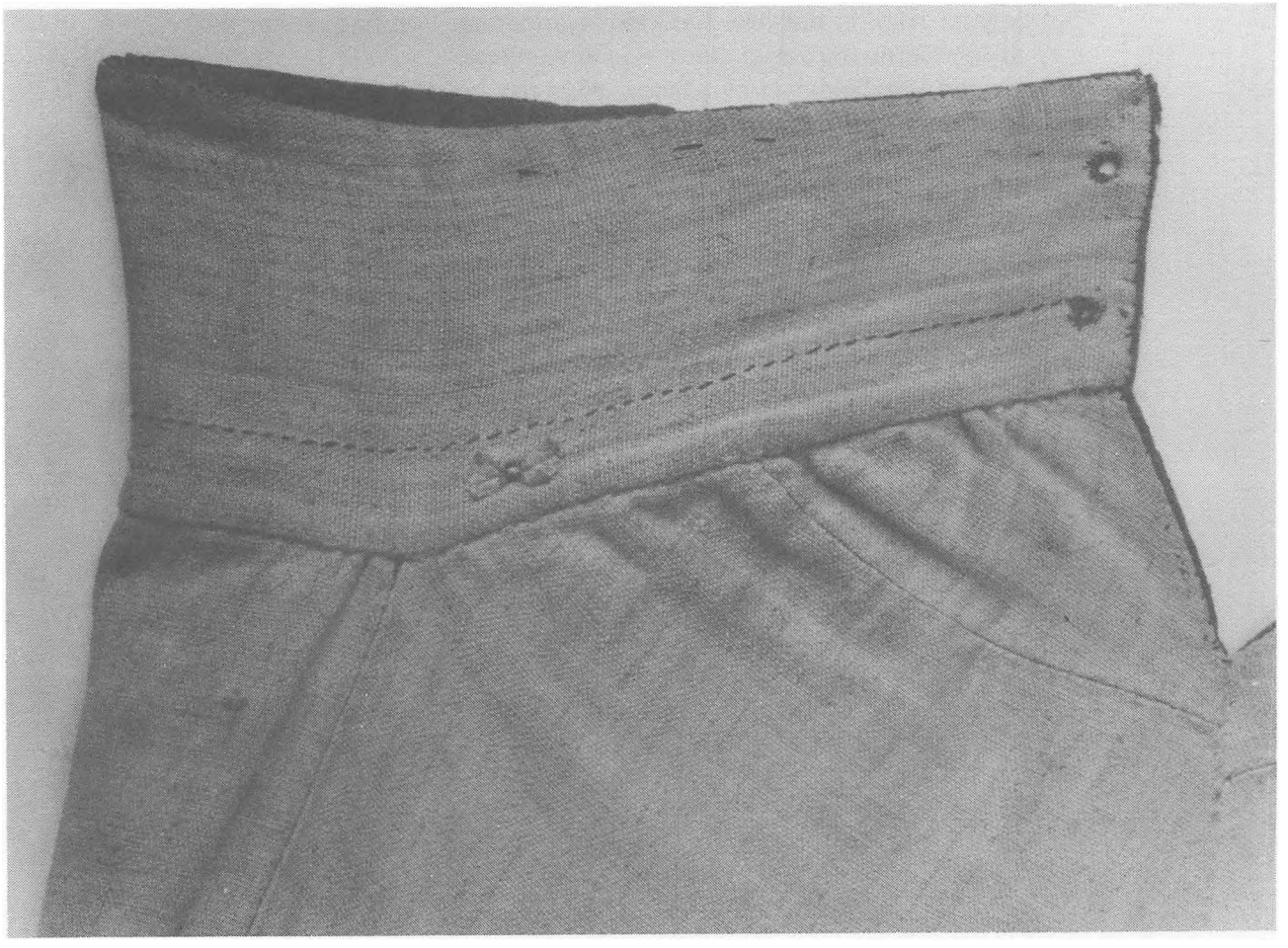

D1

B

A

KNAPÅBNING

OP TIL LINNING

C

FOR

UNDERFALD

TRÅDRETNING

SIDESØM

TRÅDRETNING

A

KNÆREM

TALJE

90 CM

94 CM

100 CM

KNÆVIDDE (UNDER KNÆ)

37 CM

38 CM

40 CM

BAG

BAG

BAG

BAG

OP

LINNING

SIDESØM

TRÅDRETNING

FOR

TRÅDRETNING

OP

E

D

C

A1

L

Copyright
Agnes Jørgensen og Agnethe Christensen